

[Vilhelm Rasmussen.]

Der er den ganske særlige Grund for mig til at gøre denne Henstilling, at man paa Statens Lærerhøjskole hvert Aar giver et betydeligt Antal Lærere Vejledning i Forvaltning af Biblioteker og lignende.

Jeg vil dernæst gerne spørge den højtærede Minister, om han kunde tænke sig en Forhandling med sin højtærede Kollega, Ministeren for offentlige Arbejder om, at der eventuelt af Statsradiofoniens Overskud blev ydet et Bidrag til Bibliotekerne. Her er nemlig, synes jeg, to Virksomheder, der er ganske overordentlig nær beslægtede med hinanden. Jeg tror, man med fuld Føje kan sige, at Væksten paa det ene Omraade bidrager til Væksten paa det andet, og jeg kunde meget godt tænke mig, at Sagen kunde udvikles yderligere saadan, at man gennem Radiofonien indøvede Befolkningen i virkeligt Studium ved at give den Vejledning i Studiekredsarbejde.

Endelig vil jeg spørge den højtærede Minister, om ikke § 1 kunde ændres en lille Smule. Der staar, at Bibliotekerne skal virke for „almindelig Udbredelse af Kundskaber og Oplysning“. Er det ikke dobbelt Konfekt? Jeg vilde foretrække, at der havde staaet: Udbredelse af Kultur, Dygtighed og Oplysning. Saa faar man Oplysning og Dygtighed, som ikke altid er ensbetydende med den Oplysning, man vinder af Bøger, men nok noget, man kan opnaa ved at læse Bøger, og endelig Kultur. Saa faar man Mulighed for paa forstandig Vis ogsaa at udlaane skønlitterære Bøger, og det tillægger jeg den allerstørste Værdi.

Holger Kristiansen: Paa Bemærkninger, fremsatte af Ordførere, forstaar jeg, at der ikke er megen Udsigt til, at dette Lovforslag kan blive gennemført i denne Rigsdagssamling, og jeg vil derfor allerede her ved første Behandling gøre et Par Bemærkninger, for at det, jeg vil pege paa, muligt kan blive taget med under Overvejelserne, naar Lovforslaget skal fremsættes paa ny.

Hvad jeg har at sige, vedrører navnlig Centralbibliotekerne. Vore Biblioteker og ganske særlig Centralbibliotekerne er jo blevet et meget vigtigt Led i Befolkningens Aandsliv som i det praktiske Liv. Landmænd, Haandværkere, Købmænd o. s. v. benytter i stigende Grad Bibliotekerne til Udvidelse af deres Kundskaber, deres faglige Indsigt. Det er mig bekendt, at Danmarks Centralbiblioteker i alt væsentligt vil være tilfredse med de Bestemmelser, der er udformet i Lovforslaget, men at der dog er et

og andet, som man nok kunde ønske anderledes. Naar det saaledes foreslaas, at som stedligt Tilskud, i Forhold til hvilket det offentlige Tilskud ydes, kan medregnes Lejeværdien af Bibliotekslokaler, som er stillet til gratis Disposition, saavel som Værdien af Lys, Varme o. s. v., mener man, at der ogsaa burde kunne beregnes fast Tilskud, f. Eks. 5—6 pCt., af saadanne Beløb, som er skænket til Opførelse af en Biblioteksbygning. Der findes enkelte Centralbiblioteker, hvor der er skænket et ikke ringe Beløb til Opførelsen.

Til Biblioteker, der er anerkendt som Centralbiblioteker, ydes der yderligere Centraltilskud under visse foreskrevne Forhold og — som det hedder i Forslaget — paa anden Maade. Denne Tilføjelse mener man er alt for ubestemt, saa at Bibliotekerne bliver undergivet Biblioteksdirektørens Skøn. Man er noget bange for, at det paalægges Centralbibliotekerne at udføre Oplandsbibliotekernes Katalogisering, Udarbejdelse af Kataloger o. s. v., saa at Fordelen ved at være Centralbibliotek bliver problematisk. Centraltilskuddet skal jo ifølge Lovforslaget højst være 6 400 Kr., og Arbejdet for Centralbiblioteket kan let blive saa stort, at dette tager en Mand fuldt ud. Sognebibliotekerne vil jo nok fremtidig yde Bibliotekaren Løn for hans Arbejde, da Staten refunderer de 80 pCt., men saa bør Sognebibliotekarere til Gengæld udføre Arbejdet og nøjes med en Vejledning fra Centralbiblioteket. Der bliver sikkert Opgaver nok endda for Centralbibliotekerne. Men det skulde jo nødigt blive saadan, at et Købstadsbibliotek ikke ønsker at have Centralbevilling, fordi denne vil være en økonomisk Hemsko paa det øvrige Arbejde.

Jeg skal saa endelig omtale et Spørgsmaal, som har meget stor Betydning for Købstadsbibliotekerne, og da navnlig for Centralbibliotekerne. Det er Spørgsmaalet om Pensionering af Personalet. Den stærke Vækst af Bibliotekernes Udlaan har medført, at der ved Centralbibliotekerne og større Købstadsbiblioteker efterhaanden er blevet en fast Stab af Bibliotekarere og Assisterter. Det er naturligt, at disse Folk gerne ønsker en Ordning af deres Pensionering, hvilket er saa meget mere paa krævet, som de selvejende Biblioteker ikke er i Stand til at lønne videre godt og endnu mindre magter at pensionere deres Personale. Statens Stilling til Bibliotekerne er vel den samme som til de private Real- og Gymnasieskoler, private Seminarier, Høj- og Landbrugsskoler o. s. v. Bibliotekerne drives som disse ved Statstilskud og sted-